

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC) sastali su se u Sarajevu 25. i 26. ožujka 2009. godine. Predsjedavajući Vijeća ministara i lideri vladajućih političkih stranaka prisustvovali su dijelovima sastanka.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je nastavio raspravu o mogućnostima tranzicije, kao i o daljnjem budućem angažmanu međunarodne zajednice u BiH. U tom smislu, Odbor je pozdravio pripreme na izradi strategije EU prilagođene specifičnim potrebama BiH i jačanju njene uloge u BiH nakon tranzicije OHR-a u Ured posebnog predstavnika Europske unije. Vijeće za provedbu mira je istaknulo koliko je važno da organi BiH poduzmu mjere koje su potrebne za provođenje Europskog partnerstva. Jedino tako može se dati praktičn značenje europskim težnjama BiH.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira podsjetio je odgovarajuće organe na odluku koju je donio na sastanku 27. veljače 2008. godine, istaknuvši da organi BiH moraju u potpunosti realizirati pet ciljeva i dva uvjeta prije tranzicije OHR-a u EUSR. Sve dok se ovi uvjeti ne ispune, OHR će nastaviti sa postojanjem i realiziranjem svoga mandata u sukladnosti sa Općim okvirnim sporazumom za mir (GFAP), čime će osigurati puno poštivanje Mirovnog sporazuma.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravio je ograničen, ali važan napredak koji je postignut u periodu nakon prethodnog zasjedanja iz studenog 2008. godine. Proces dijaloga i kompromisa koji je pokrenut u Prudu u studenom prošle godine značajno je pridonio ovom napretku. Više dijaloga, više spremnosti za iznalaženje zajedničkih stajališta i realiziranje već dogovorenih aktivnosti predstavljaju ključ za daljnje pomake. Ostale političke stranke i sudionici procesa koji se odvijaju u Bosni i Hercegovini pozivaju se da ojačaju svoj angažman u razgovorima o budućim reformama i pruže potporu naporima da se realiziraju potrebne reforme da bi zemlja krenula naprijed.

Što se tiče pet ciljeva i dva uvjeta koje je potrebno ispuniti za donošenje odluke o tranziciji OHR-a u EUSR, Upravni

odbor Vijeća za provedbu mira pozdravio je usvajanje amandmana na Ustav BiH kojim se Distrikt Brčko definira na osnovi odluka Arbitražnog tribunala, a Distriktu osigurava efikasan pristup Ustavnom sudu BiH. Upravni odbor je također pozdravio činjenicu da je Vijeće ministara u prosincu usvojilo Državnu strategiju za rješavanje predmeta ratnih zločina.

Između ostalog, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravio je činjenicu da je Vijeće ministara usvojilo revidiranu Strategiju za provedbu Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir, te uputilo apel Parlamentarnoj skupštini da osigura njeno brzo usvajanje i provedbu, u suradnji sa UNHCR-om.

Unatoč pomaku u rješavanju nekih ciljeva koji se odnose na zatvaranje OHR-a, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je izrazio duboku zabrinutost u svezi sa razvojem političke situacije u BiH nakon njegovog zadnjeg zasjedanja. I dalje je često prisutna nacionalistička retorika i retorika podjele, što predstavlja prijetnju suverenitetu i ustavnom poretku BiH. Pored toga, Upravni odbor je osudio aktivnosti i izjave aktera u BiH koje predstavljaju prijetnju osoblju OHR-a, osporavaju autoritet visokog predstavnika i Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, te se prezrivo odnose prema obvezama strana u sukladnosti s Aneksom 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir i odlukama visokog predstavnika. Ove vrste aktivnosti izraz su otvorenog nepoštivanja osnovnih načela Općeg okvirnog sporazuma za mir, izravno utječu na političku situaciju, neprihvatljive su i moraju prestati.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira istaknuo je da je pitanju ustavne reforme potrebno pristupiti na konstruktivan i realan način sa svih strana. Sa zabrinutošću se konstatira da to još uvijek nije tako. Sve strane se pozivaju da zauzmu stavove koji bi mogli poslužiti kao realan osnov za pregovore, umjesto postavljanja ultimatuma ili maksimalističkih pozicija kojima se osporava Opći okvirni sporazum za mir. U ovom kontekstu, Upravni odbor sa zabrinutošću je primio k znanju aspekte platforme za ustavnu reformu koju su usvojili organi vlasti RS.

Pored toga, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je konstatirao sa zabrinutošću da su se nastavili pokušaji odbacivanja prethodno dogovorenih reformi i podrivanja postojećih institucija na državnoj razini. Ove aktivnosti su u suprotnosti sa Općim okvirnim sporazumom za mir i planom izgradnje državnih institucija koji je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira davno uspostavio. Organi u BiH trebaju bez odlaganja preispitati svoj pristup i igrati aktivnu i pozitivnu ulogu u osiguranju potpunog i neometanog funkcioniranja svih državnih institucija, uključivši i one koje su odgovorne za podržavanje vladavine zakona. U tom pogledu, Upravni odbor je istaknuo potrebu da svi organi, zvaničnici i političke stranke bez izuzetka podržavaju vladavinu zakona i suzdrže se od politiziranja kaznenih predmeta koji su u fazi rješavanja.

Vijeće za provedbu mira je pozdravilo izbor državnog ombudsmana za ljudska prava u prosincu 2008. Republika Srpska mora bez odlaganja usvojiti zakon kojim se ukida institucija ombudsmana RS kako bi se prevazišla blokada u spajanju tri institucije.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je ponovno izrazio svoju punu potporu visokom predstavniku i njegovoj mogućnosti da koristi pun spektar svojih ovlasti kako bi se osiguralo puno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te je podsjetio sve organe u BiH na njihovu obvezu da osiguraju poštivanje ovog sporazuma. U tom smislu, Upravni odbor je izrazio svoje nezadovoljstvo što, unatoč prethodnim upozorenjima i suprotno Aneksu X i Aneksu IX GFAP-a, organi RS i dalje ne odgovaraju na veći broj instrukcija i zahtjeva visokog predstavnika da se osigura pristup dokumentaciji.

Učinak Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH, koji su realizirali manje od 50 posto zadataka koje su planirali za 2008. godinu, razočaravajući je. Upravni odbor je pozvao organe BiH i političke lidere da obnove svoje napore na realiziranju potrebnih reformi i pravodobno osiguraju imenovanja na ključne funkcije u državnim institucijama. U suprotnom slučaju, BiH će nastaviti da zaostaje na europskom putu.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira smatra da je neprihvatljivo što Gradsko vijeće Mostara nije izabralo novog gradonačelnika gotovo šest mjeseci nakon izbora. Na stranke koje su izabrane u Gradsko vijeće se apelira da bez daljnjeg odlaganja ispune ovu osnovnu obvezu prema građanima Mostara. Upravni odbor energično je potaknuo visokog predstavnika da olakša iznalaženje rješenja za poteškoće koje proistječu iz ove situacije.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira izrazio je jaku zabrinutost zbog poteza nadležnih organa Federacije koji su pri imenovanju sudija u Ustavni sud FBiH zanemarili relevantne obveze Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća (VSTV) utvrđene Ustavom Federacije BiH. Upravni odbor je istaknuo da ta odluka predstavlja napad na institucije na državnoj razini i na temeljni princip neovisnosti sudstva od političkog utjecaja. U sukladnosti sa Ustavom Federacije BiH, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je istaknuo da se samo kandidati koje predloži VSTV mogu dalje

predložiti za imenovanje, te poziva Dom naroda Federacije da zaustavi i, po potrebi, povuče sve korake koji nisu u sukladnosti sa njegovim obvezama iz Ustava, te da osigura poštivanje Ustava.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je oštro osudio napade na novinare i predstavnike nevladinih organizacija u BiH. Ovi napadi dio su zabrinjavajućeg trenda pojačanog pritiska na novinare u cijeloj BiH. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je pozvao lokalne organe na svim razinama BiH da osude napade na novinare i nevladine organizacije, te da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi krivce pozvali na odgovornost. Neadekvatan odgovor na napade samo dodatno ograničava osnovno demokratsko načelo slobode medija i predstavlja daljnji neuspjeh u ostvarenju sloboda garantiranih Mirovnim sporazumom, kao i brojnim međunarodnim obvezama BiH.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je konstatirao da se u BiH osjećaju posljedice globalne ekonomske recesije i pozvao organe u BiH na svim razinama na koordiniran i strateški angažman kako bi usuglasili i proveli mjere potrebne da bi se odgovorilo na ekonomske i financijske izazove sa kojima se zemlja suočava.

Upravni odbor je apelirao na nadležne organe da osiguraju brze pomake u sljedećim područjima da bi došlo do realizacije pet ciljeva radnog plana OHR-a:

Cilj 1 – Prihvatljivo i održivo rješenje pitanja raspodjele imovine između države i ostalih razina vlasti:

Vijeće ministara BiH treba pokrenuti proces izrade inventara državne imovine. Predsjedavajući Vijeća ministara treba osigurati da se ovaj korak poduzme bez daljnjeg odlaganja, te da njegov opseg odražava djelokrug rada Povjerenstva za državnu imovinu, formiranog od strane Vijeća ministara 2004. godine. Paralelno s tim, Povjerenstvo za državnu imovinu treba utvrditi Nacrt zakona o državnoj imovini, koji se kasnije treba usvojiti u Parlamentarnoj skupštini BiH. Sveobuhvatan inventar imovine služit će kao osnov za interresorni dogovor o državnoj imovini koji će biti predviđen usvojenim Zakonom o državnoj imovini BiH. Nakon što zakon i interresorni sporazum stupe na snagu, potrebno je pokrenuti proces registracije državne imovine.

Drugi cilj – Prihvatljivo i održivo rješenje za pitanje imovine obrambenih struktura

Ministarstvo obrane mora pripremiti Sporazum o prijenosu nepokretne imovine obrambenih struktura. Ministarstvo obrane mora također pripremiti aneks sporazumu o prijenosu, koji će sadržavati tehničke detalje vezano za imovinu koja će u budućnosti biti potrebna za obrambene svrhe, kako je utvrđeno postojećom Odlukom Predsjedništva o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga. Državne i entitetske vlasti moraju potom usvojiti Sporazum o prijenosu nepokretne imovine obrambenih struktura. Organi vlasti BiH također moraju u potpunosti implementirati Sporazum o prijenosu pokretne imovine obrambenih struktura. Kao dio ovog sporazuma, Predsjedništvo BiH treba odobriti plan za rješavanje pitanja viška streljiva, oružja i vojne opreme kako bi se izvršile pripreme za prodaju, uništavanje ili doniranje viška zaliha.

Treći cilj – Okončanje provedbe Konačne odluke o Brčko Distriktu

Nadležni organi vlasti BiH trebaju osigurati stupanje na snagu i potpunu provedbu ustavnog amandmana o Brčko Distriktu. Entiteti i Brčko Distrikt moraju riješiti preostala pitanja u sukladnosti sa Konačnom odlukom, kao što su pitanja uzajamnih dugovanja, entitetskog državljanstva i memoranduma o razumijevanju iz oblasti snabdijevanja električnom energijom.

Četvrti cilj – Fiskalna održivost

Postoji potreba za daljim konsolidiranjem fiskalne koordinacije u BiH. Stoga nadležni organi vlasti trebaju osigurati propisno funkcioniranje Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje (UINO) i Državnog fiskalnog vijeća.

Peti cilj – Jačanje vladavine prava

Nadležni organi trebaju ubrzati provedbu državne Strategije za rješavanje predmeta ratnih zločina, Strategije za reformu pravosudnog sektora BiH i Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. Daljnje prisustvo manjeg broja stranih boraca predstavlja problem koji se mora rješavati u sukladnosti s Aneksom 1A Općeg okvirnog sporazuma za mir, u sukladnosti s kojim je zatraženo da te osobe Bosnu i Hercegovinu napuste u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Općeg okvirnog sporazuma za mir.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira potcrtao je koliko je važno da organi vlasti BiH što prije ispune ove uvjete u potpunosti, kako bi omogućili tranziciju OHR-a u Ured posebnog predstavnika Europske unije. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je istaknuo svoju punu potporu visokom predstavniku, kako bi pomogao ispunjenje ovih ciljeva i uvjeta na način koji je u sukladnosti sa sveukupnim ciljem jačanja i unapređenja reformi i osiguravanja da BiH ispoštuje svoje obveze za euro-atlantske integracije. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je zatražio od visokog predstavnika da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao ispunjenje navedenih ciljeva. Odbor je također podsjetio političke lidere i organe vlasti da pozitivna ocjena situacije u BiH, koju Upravni odbor Vijeća za provedbu mira treba dati na osnovi potpunog poštivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, predstavlja drugi uvjet koji je Vijeće za provedbu mira utvrdilo za zatvaranje OHR-a. Da bi ispunili ovaj uvjet, od suštinskog je značenja da bosanskohercegovački politički lideri, kao i institucije na svim razinama vlasti, u potpunosti ispoštuju Opći okvirni sporazum za mir i izbjegavaju huškačke izjave i aktivnosti koje ugrožavaju Mirovni sporazum ili bi mogle voditi ka pogoršanju političke i sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je pozdravio Rezoluciju Europskog parlamenta od 15. siječnja 2009. godine kojom se institucije i zemlje Europske unije pozivaju da 11. srpnja proglase Danom sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici, te je preporučio da i Bosna i Hercegovina taj dan obilježi na odgovarajući način.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozvao je nadležne organe vlasti Bosne i Hercegovine da ispune svoje obveze prema međunarodnom pravu u pogledu ostvarivanja potpune suradnje s Međunarodnim kaznenim tribunalom u Haagu tako što će omogućiti što skorije uhićenje Ratka Mladića i razbijanje mreže njegovih pomagača.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je podsjetio organe vlasti i lidere političkih stranaka da je Bosna i Hercegovina međunarodno priznata suverena država čiji je teritorijalni integritet zagarantiran Općim okvirnim sporazumom za mir. Bilo kakvo osporavanje osnovnih elemenata Općeg okvirnog sporazuma za mir smatrat će se neprihvatljivim, uključivši i jednostrane poteze koji imaju za cilj ugrožavanje ustavnog poretka Bosne i Hercegovine. Visoki predstavnik nastavit će osiguravati potpuno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te će i dalje pratiti napredak glede ostvarivanja ciljeva i ispunjavanja uvjeta definiranih za zatvaranje OHR-a. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pratit će neprekidno razvoj situacije.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira očekuje da će ostvariti blisku suradnju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom, te je pozdravio Rezoluciju 1869 (2009) Vijeća sigurnosti UN-a koja je usvojena s tim u svezi 25. ožujka. Upravni odbor je istaknuo da visoki predstavnik zadržava potrebne instrumente da se suprotstavi osporavanjima Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor je izrazio svoju zahvalnost Miroslavu Lajčáku na njegovom doprinosu u provedbi mira i napretku Bosne i Hercegovine na putu integracije u euro-atlantske strukture.

Naredna sjednica političkih direktora održat će se u Sarajevu, 29. i 30. lipnja 2009. godine.